

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту Закону України
«Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні
правопорушення щодо посилення адміністративної відповідальності за
порушення земельного законодавства»
(далі – проект Закону)

Мета: проект Закону розроблений з метою посилення адміністративної відповідальності за порушення земельного законодавства, приведення розміру адміністративних стягнень у вигляді штрафів за вчинення порушень у цій сфері у відповідність до сучасних економічних умов.

1. Підстава розроблення проекту Закону.

01 липня 2021 року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення» № 552-IX від 31.03.2020 року, яким запроваджуються засади ринку землі в Україні.

Зазначеним Законом було скасовано мораторій на купівлю-продаж громадянами України земель сільськогосподарського призначення приватної форми власності.

За різними оцінками, запуск ринку землі називають одним із найбільших досягнень України за роки незалежності. Завдяки цьому громадяни України стали справжніми власниками своєї землі, адже відтепер можуть не просто нею володіти, а й за бажанням вільно розпоряджатись.

Відповідно до Конституції України земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави, і держава має забезпечувати захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання, соціальну спрямованість економіки. Усі суб'єкти права власності рівні перед законом.

Враховуючи важливість землі як основного національного багатства України та всього українського народу, держава має створити ефективний механізм запобігання порушень земельного законодавства, а за вчинені порушення у цій сфері встановити справедливую та реальну відповідальність.

2. Обґрунтування необхідності прийняття проекту Закону.

Відповідно до статті 211 Земельного кодексу України за порушення земельного законодавства громадяни та юридичні особи несуть цивільну, адміністративну або кримінальну відповідальність.

Главою 7 Кодексу України про адміністративні правопорушення регламентовано адміністративні правопорушення у сфері охорони природи, використання природних ресурсів, охорони культурної спадщини. Зазначеною Главою врегульовується також й адміністративна відповідальність за порушення земельного законодавства.

У той же час адміністративна відповідальність за деякі порушення земельного законодавства вже суттєво не відповідає часу та не виконує свою

основну мету. Розміри адміністративних стягнень у вигляді штрафів щодо таких порушень не переглядалися з 2008-2010 років, а у деяких випадках – з 1997 року.

Враховуючи що наразі в Україні відбувся запуск ринку землі, така ситуація не може залишатися поза увагою держави, і відповідні ставки адміністративних штрафів підлягають приведенню у відповідність до сучасних економічних умов.

3. Суть проекту Закону.

Проектом Закону пропонується збільшити розміри адміністративних штрафів які встановлено статтями 52 – 56, 61, 63 та 69 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Проектом Закону пропонується, зокрема:

- мінімальний розмір штрафу за псування і забруднення сільськогосподарських та інших земель збільшити з 340 гривень до 3 400 гривень, а максимальний – з 1 360 гривень до 13 600 гривень;
- мінімальний розмір штрафу за порушення правил використання земель збільшити з 85 гривень до 3 400 гривень, а максимальний – з 425 гривень до 8 500 гривень;
- мінімальний розмір штрафу за самовільне зайняття земельної ділянки збільшити з 170 гривень до 1 700 гривень, а максимальний – з 850 гривень до 8 500 гривень;
- мінімальний розмір штрафу за перекручення або приховування даних державного земельного кадастру збільшити з 85 до 1 700 гривень, а максимальний – з 340 гривень до 6 800 гривень;
- мінімальний розмір штрафу за зняття та перенесення ґрунтового покриву земельних ділянок без спеціального дозволу збільшити з 170 гривень до 1 700 гривень, а максимальний – з 340 гривень до 3 400 гривень;
- мінімальний розмір штрафу за незаконне заволодіння ґрунтовим покривом (поверхневим шаром) земель збільшити з 510 гривень до 5 100 гривень, а максимальний – з 1 190 гривень до 11 900 гривень;
- мінімальний розмір штрафу за порушення строків розгляду заяв (клопотань) щодо надання дозволу на розроблення документації із землеустрою, погодження (відмови у погодженні) документації із землеустрою, надання висновків до документації із землеустрою збільшити з 510 гривень до 5 100 гривень, а максимальний – з 850 гривень до 8 500 гривень;
- мінімальний розмір штрафу за порушення законодавства про Державний земельний кадастр збільшити з 340 гривень до 3 400 гривень, а максимальний – з 850 гривень до 8 500 гривень;
- мінімальний розмір штрафу за порушення строків повернення тимчасово зайнятих земель або неприведення їх у стан, придатний для використання за призначенням збільшити з 170 гривень до 1 700 гривень, а максимальний – з 340 гривень до 3 400 гривень;
- мінімальний розмір штрафу за порушення правил землеустрою збільшити з 85 гривень до 1 700 гривень, а максимальний – з 340 гривень до 3 400 гривень;

- мінімальний розмір штрафу за знищення межових знаків, пошкодження або знищення геодезичних пунктів і мереж збільшити з 85 гривень до 1 700 гривень, а максимальний – з 170 гривень до 3 400 гривень;
- мінімальний розмір штрафу за пошкодження водогосподарських споруд і пристроїв, порушення правил їх експлуатації збільшити з 51 гривні до 5 100 гривень, а максимальний – зі 119 гривень до 11 900 гривень;
- мінімальний розмір штрафу за незаконне використання земель державного лісового фонду збільшити з 85 гривень до 1 700 гривень, а максимальний – зі 170 гривень до 3 400 гривень;
- мінімальний розмір штрафу за пошкодження сінокосів і пасовищних угідь на землях державного лісового фонду збільшити з 17 гривень до 1700 гривень, а максимальний – з 51 гривні до 5 100 гривень.

4. Правові аспекти.

Основними нормативно-правовими актами у даній сфері правового регулювання є: Конституція України, Кодекс України про адміністративні правопорушення, Земельний кодекс України.

5. Фінансово-економічне обґрунтування.

Законопроект є збалансованим та передбачає ймовірне збільшення надходжень до бюджету у зв'язку із підвищенням розміру адміністративних стягнень у вигляді штрафів.

Адміністративна відповідальність за деякі порушення земельного законодавства вже суттєво не відповідає часу та не виконує свою основну мету. Розміри адміністративних стягнень у вигляді штрафів щодо таких порушень не переглядалися з 2008-2010 років, а у деяких випадках – з 1997 року.

Зокрема, за чинним законодавством максимальний розмір адміністративного штрафу який може бути застосовано до громадян за таке суттєве порушення як самовільне зайняття земельної ділянки встановлено всього лише у розмірі 850 гривень, що у 2021 році є незначною сумою для потенційних порушників. Розмір штрафу за це правопорушення не переглядався ще з 2007 року, але з того часу економічні умови в країні суттєво змінилися.

6. Запобігання дискримінації.

У проекті Закону відсутні положення, які містять ознаки дискримінації.

7. Запобігання корупції.

У проекті Закону відсутні правила і процедури, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень.

Проект Закону не потребує проведення антикорупційної експертизи.

8. Прогноз результатів

Реалізація проекту Закону матиме такі позитивні соціально-економічні наслідки:

- приведення адміністративної відповідальності за порушення земельного законодавства у відповідність з сучасними економічними умовами життя, що

забезпечить досягнення мети адміністративного стягнення – виховання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, в дусі додержання законів України, а також запобігання вчиненню нових правопорушень як самим правопорушником, так і іншими особами;

Народний депутат України

Д.В. Маслов

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Маслов Денис Вячеславович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B040000005D1531009E638F00
Дійсний до: 29.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 435д9/1-2021/292495 від 21.09.2021

647285